

כל שעה פרק שני פסחים

כ"א.

עין משפט נר מצוה

ס א מיי פ"א מכלות
מן ק"ד ח' סנה לאון
ע:
ב מיי פ"ב מכל אסורי
מומח הלכה י':

מוסף תוספות

א. הואיל ומותר לרב אחא
לאכול חמץ של אחרים
לפרש"י. מוס' שאנך.
ב. דקאמר אבל אחא אוכל
של אחרים ושל גבוה. שם.
ג. גבי הקדש דלא שייך
קלב"מ דאם לא כן אין לך
אדם שמוביל בהקדש אי"כ
בפסח נמי דאיכא כות
לייבוי ולא הוה לן למימר
דקלב"מ. מוס' ממונות ל:
ד. ולא אמרין דוקא
במיתה דגלי גלי אבל כי
איכא כות לא. שם.
ה. ולא אפילו אוכל ורומח
עצמו דלא גזל מידו משום
כפרה לעצמו דחומש
לכות. שם. ו. [אבל]
(ד)תשלומי קודש לא
משום כפרה הוא אלא
ממון חייבו הכתוב לשלם
מחמת שגול את הקדש.
מוס' שאנך. ב. מושם דבא
לכפרה. מוס' י"פ.
ג. פקדוש קדושת הגוף.
מוס' הלא"ש. ט. כי האי
חמץ. מוס' שאנך. י. ולא
שייבא ביה מעלה. שם.
יא. אלא לכלבים כגון
קדשים שמתו או נטרפו
אבל הני אסורים מחמת
טריפות חלוי שנתערבו
בהן אבל קדשים גופייהו
אם היה מכיר דחוו
לדיריה שרי להאכילן
לכלבים ולכלבים. מוס'
ועמ"ס פ"א. יב. והיינו
טעמא. דדרשינן ואכלת
ולא לכלבין כלומר דבר
שייך עומד אלא לכלבין
אבל היכא דחוו לדיריה
אשתרו לגמרי. שם.

רבינו הגאון (המשך)

לעמיהו. דאימור האוכל
חמץ של נכרי שעבר עליו
הפסח, לביורי י' יהודה,
רבא אמר לוקה, דהא
סתמא קתני, לא שגא
ירושאל ולא שגא דבכרי.
חמץ לפני זמנו ולאחר זמנו
עובר בלאו. ואמרין מאי
טעמייהו ד' יהודה, תלתא
קראי כתיבי, חד לפני זמנו,
שנאמר לא תאכל עליו
חמץ והוא משעה ששית
עד שחישת הפסח, וחד
לאחר זמנו לא יאכל חמץ,
וחד תוך זמנו שחייב לאו
וברת, שנאמר כי כל אוכל
מחמת טריפות חלוי, ולא
ליף שאור דאכילה משאור
רביא. רב אחא בר יעקב
אומר אינו לוקה ליף
שאר כו'. והדר בית רב
אחא בר יעקב, דתניא
האכל חמץ של הקדש
במועד מעל, ויש אומרים
לא מעל. מאן יש אומרים,
אי' חסדיא ר' נחוניא הוא
דפטר מחורב כרת מן
תשלומין מחורב מיתת
חמץ שאוכל חמץ
בפסח חייב כרת ופטור
משלם קרבן מעילה. יב.
יוסף אמר בפודין קדשים
להאכילם לכלבים פליגי.
פי' התמזין הוא אע"פ
שהוא קדש בין בפסח בין
לאחר הפסח אסור
באכילה, מיחו פודין אותו
להאכילו לכלבים, והרי
ממון הוא ונהנה ממנו של הקדש מעל. ויש אומרים סבר אין פודין את הקדשים
להאכילו לכלבים.

ברין הוא דאפי' תוך זמנו מותר. פרש"י מותר באכילה וקשה
דאי אפשר אם לא יהא שלו בשעת אכילה דאם נתן לו
הנכרי הרי הוא שלו ואם גזל מנכרי הרי חייב באחריותו ולא גרע
מחמץ שחייב באחריותו דהוי כשלו ועוד לקמן דקאמר ואודו
לעמיהו דפליגי בחמץ שעבר עליו
הפסח ליתגלו בפסח גופייהו ונראה
לרבינא דהא דקאמר אפי' תוך זמנו
מותר היינו בהנאה והא דקאמר אבל
אתה אוכל של אחרים לאו דוקא
אי נמי אחר זמנו קאמר ומיחו בשל
גבוהי קשה לפרש בתוך הפסח דאם
לא פדאו אסור בהנאה ואם פדאו
הרי הוא שלו ושמתא י"ל אכל אתה
נהנה משל גבוה שלא יהא אסור
חמץ אבל אסור הקדש יש:

מאן יש אומרים ר' נחוניא. תימה
לר"י דמאן דליף אסון אסון
כריש שלו נערו' (כמונ' ג.) וזית ליה
מיתה צדי שמים פטור מן התשלומים
לר' נחוניא אם כן לרבי דאמר לקמן
(דף ג.) הזוד במעילה במיתה אמאי
פטור כרת מתשלומים והא אע"ג
דבעלמא פטור מיתה מתשלומין הכא
לא פטר דגלי לן קרא' דשגוג חייב
וה"ה כרת אע"ג דזכרת הוא בזמון
בשוגג יסמיך ואורי' דמיתה דגלי
לן קרא דלא פטרה הכא מתשלומים
גלי זכרת דלא גלי לא גלי וא"ת והא
אמר לקמן (דף לא.) האוכל תרומת
חמץ בפסח בשוגג משלם קרן וחומש
ומוקמי' לה כר' נחוניא ואפי' מייחייב
בתשלומין משום דכי היכי דלא מיפטר
מתשלומין משום חייב מיתה דתרומה
הכי נמי לא מיפטר משום כרת של
חמץ ואורי' דתשלומי תרומה מחמת
כפרה הם דמוכח במסכת תרומות
(פ"ו מ"ה) דתנן אם רצה כהן למחול
אינו יכול למחול ויכין דכפרה הוא
אין כרת פטורו משום קס ליה דזרצה
מיניה וטעם דהא מאן דלא ליף אסון
אסון ולא פטר מן התשלומים שמים
מתשלומין אם כן לוקה כרית חמץ
אמאי משלם דלא שייך למימר כיון
שמיטה אינה פוטרת ה"ה כרת דהא
מיתה לא פטרה שום מקום אלא
ע"כ מטעם כפרה הוא ועוד אורי'
דכא חמי אליצא דרענן דאמרי'
היז במעילה צאהרה"ט:

רבי נחוניא ה"ה. אע"ג דהכא
בשוגג איירי מדקמיני מעל
ולא מעל מ"מ קיימא לן כחוקיה
דאמר' חייבי מיתות שוגגין פטורים
מן התשלומין וה"ה כרת לר' נחוניא
הקשה רבינא אמאי פטורין הכא
מקרבן מעילה משום דקס ליה
זרצה מיניה ה"ה אמר בהנאה צבלי
שגג צבוליס והיז צבלי חייב על האוכלים משמתא ועל הכלי קטילה
אלמא קס ליה בזרצה מיניה לא פטר מקרבן' ומיזין עול דפטור
מקרבן וחומש פטר נמי מקרבן שאין אשם מעילות זא אלא כשיש
קרן וחומש: **איין פודין את הקדשים וכו'.** הקשה הר"מ דפ"ב
זכורות (דף יד.) משמע דלא פליגי אפי' בקדושת דמים ו

למנומן אכל קדם מומן להקדישן הואיל ומעולם לא קדשו קדושת הגוף כ"ע מודים דפודים והכא משמע דפליגי אפי' בקדושת דמים ו
ומי' ר"י דה"ק אין פודין מדרבנן ואין לתמוה אטו משום חששא דרבנן נפקיע מעילה דאורייתא דכיון דאמרו רבנן אין פודין
ותי' ש"ס א"כ והא דאמר בהתערבות (ועמ"ס פ"א.) נעטרבו צפור שנעזדה וכו' צללאים וטריפה רעו עד שישתאבו וימכרו
והשתא ע"כ יאכיל לכלבים דלישראל טריפה אסורה ליה אחי שפיר אפילו למאן דאמר אין פודין דהא לרעו אין פודין היינו היכא
דלא חוו לאכילה א"כ אכל הכא חוו לאדם אם היו ניכרים דהא רבי עקיבא שרי בזכורות (דף ג.) לזמן נכרי על הככור וצוחמים
בפ' טבול יוס (דף קד.) מוכח שר' עקיבא אסר צכור טריפה צבל מוס להאכיל לכלבים שאפילו העור אסור כשנמצא טריפה קודם
הפסח והיכא דשרי לישראל איתקש לצבי ולאלו' א"כ **איין פודין.** תימה לר"י אע"ג דאין פודין נמעול דהא לאחר שנשרף ונעשה אפר יכול
לפדומו

דישראל נמי מישרא שרי. בהנאה לאחר זמנו: לעולם ר' יהודה היא.
למע"ג דנפקא ליה מקראי דלאחר זמנו אסר קרא בשאור דלישראל
קאמר אבל דנכרי שרי: ויליף שאור דאכילה. כלומר חמץ דגבי לא
יאכל משאור דראייה ומותר חמזו של נכרי אף באכילה ואפי' בפסח
מן התורה: **לעולם ר' שמעון היא.**

לדמר מדאורייתא לא מיתסר חמץ
אחר זמנו הלכך דנכרי שרי ומיחו
דישראל אסור מקנסא דקנסוהו רבנן
משום דעבר צבל יראה: **בשלמא**
לרבא. דאמר טעמא דלאסור בהנאה
משום קנסא דעבר צבל יראה הוא
היינו דתנא מתני' אסור משום לא
יראה לך: ואודו לעמיהו. רבא ורז
אחא בר יעקב: מעל חייב קרבן
מעילה דקסבר חמץ דהקדש בפסח
צב דמים הוא ואפסדיה להקדש כר'
שמעון דאמר חמץ לאחר הפסח מותר
ואע"ג דקנסא קנים א"מ צמחלו של
הדיוט הואיל ועבר עליו צבל יראה
אכל האי דבהתיירא שה"י גביה דאמר
מר (לעיל דף ה.) אכל אתה רואה של
אחרים ושל גבוה אחר הפסח הוה
מוציץ ליה גיזבר לישראל ואכלי ליה:
ויש אומרים לא מעל. כדמפרש
הואיל ומתחייב כרת משום אכילה
פטור מן התשלומין כרבי מנחם
ובמקום שאין קרבן אין חומש ואין
מעילה: **אם יוה"כ נשנת.** המדליק
גדיש ציוה"כ ומתחייב כרת פטור מן
התשלומין כאילו הדליק בשבת שהוא
מתחייב שנפשו מיתה צ"ד דפשיטא
לן דפטור מלשלא כדכתיב (שמות כא)
ולא יהיה אסון עונש יעשה הא אם
אסון יהיה לא יענש אפי' יוה"כ
שמימתו צדי שמים שנכרתים חיי
וצניו אסון הוא קרוי שנא' (בצלצית
מז) וקריתו אסון הלכך פטור מלשלא
והכי פרשין לה כאלו נעבות. יש
טועים דקשיא להו כי פטר ר' נחוניא
בזמון דער דבר כרת הוא והכא
בשוגג עסקין מדקמיני מעל בשוגג
לאו צב כרת הוא ועטות הוא זה
דגבי חמץ מוזד הוא וגבי הקדש שוגג
הוא דלא ידע שהוא של הקדש: ורז
אחא בר יעקב דאמר תוך זמנו אסור
בהנאה דכילי עלמא חוו דפטור
הואיל והשתא מיהא לא חוו ולא
ממונה הוא ואע"ג דסופו גורם הוא
למנומן לאחר הפסח אלא אליצא דר'
יוסי הגלילי פליגי דאמר תוך זמנו
נמי שרי בהנאה וצפודין קדשים
לדמר מעל סבר דלאוי היה צחות
שעה לפדות לאכילת כלבים ובר

מנחמן אכל קדם מומן להקדישן הואיל ומעולם לא קדשו קדושת הגוף כ"ע מודים דפודים והכא משמע דפליגי אפי' בקדושת דמים ו
ומי' ר"י דה"ק אין פודין מדרבנן ואין לתמוה אטו משום חששא דרבנן נפקיע מעילה דאורייתא דכיון דאמרו רבנן אין פודין
ותי' ש"ס א"כ והא דאמר בהתערבות (ועמ"ס פ"א.) נעטרבו צפור שנעזדה וכו' צללאים וטריפה רעו עד שישתאבו וימכרו
והשתא ע"כ יאכיל לכלבים דלישראל טריפה אסורה ליה אחי שפיר אפילו למאן דאמר אין פודין דהא לרעו אין פודין היינו היכא
דלא חוו לאכילה א"כ אכל הכא חוו לאדם אם היו ניכרים דהא רבי עקיבא שרי בזכורות (דף ג.) לזמן נכרי על הככור וצוחמים
בפ' טבול יוס (דף קד.) מוכח שר' עקיבא אסר צכור טריפה צבל מוס להאכיל לכלבים שאפילו העור אסור כשנמצא טריפה קודם
הפסח והיכא דשרי לישראל איתקש לצבי ולאלו' א"כ **איין פודין.** תימה לר"י אע"ג דאין פודין נמעול דהא לאחר שנשרף ונעשה אפר יכול
לפדומו

דמים הוא ודר' נחוניא לית ליה: **ומאן דאמר לא מעל סבר אין פודין.** הלכך לא חוו. ופלוגתא דנחאי היא בתמורה (דף לא.) תוצתא
ולא גיזה צבר ולא חלב ואכלת ולא לכלבים מנאף שאין פודין
ואיכא דדריש תוצתא ואכלת אין לך בהן היסר אכילה אלא
לאחר זביחה למעוטי גיזה וחלב אכל לא לכלבין לא דריש:
לחא

למנומן אכל קדם מומן להקדישן הואיל ומעולם לא קדשו קדושת הגוף כ"ע מודים דפודים והכא משמע דפליגי אפי' בקדושת דמים ו
ומי' ר"י דה"ק אין פודין מדרבנן ואין לתמוה אטו משום חששא דרבנן נפקיע מעילה דאורייתא דכיון דאמרו רבנן אין פודין
ותי' ש"ס א"כ והא דאמר בהתערבות (ועמ"ס פ"א.) נעטרבו צפור שנעזדה וכו' צללאים וטריפה רעו עד שישתאבו וימכרו
והשתא ע"כ יאכיל לכלבים דלישראל טריפה אסורה ליה אחי שפיר אפילו למאן דאמר אין פודין דהא לרעו אין פודין היינו היכא
דלא חוו לאכילה א"כ אכל הכא חוו לאדם אם היו ניכרים דהא רבי עקיבא שרי בזכורות (דף ג.) לזמן נכרי על הככור וצוחמים
בפ' טבול יוס (דף קד.) מוכח שר' עקיבא אסר צכור טריפה צבל מוס להאכיל לכלבים שאפילו העור אסור כשנמצא טריפה קודם
הפסח והיכא דשרי לישראל איתקש לצבי ולאלו' א"כ **איין פודין.** תימה לר"י אע"ג דאין פודין נמעול דהא לאחר שנשרף ונעשה אפר יכול
לפדומו

ממון הוא ונהנה ממנו של הקדש מעל. ויש אומרים סבר אין פודין את הקדשים
להאכילו לכלבים.

(א) לעיל ה' (ג.כ.) ג. [לקמן
ל.], א. ע"פ מ"ש
מוס' צ"כ כג. ד"ה מן
וכי יפסלו נמי הכא,
ד) ממונות ל' שבועות
ג. לקמן ג. [מעילה י':
ע. שבועות י"א] תמורה
מוספתא צ"ק פ"ו ה"ה,
א) [זכורות ט': תמורה
ז. ל. ג.], ו. [זכורות
ט. שבועות י"א] תמורה
מוס' ממונות ל': ד"ה
ז' וז', ו. [זכורות ל.ה.
ז] וז' מוס' ד"ה
וצמירפ' ג. וז' מוס' ד"ה
ד"ה אמר ר' עקיבא,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מן וכו'
כריש שלו נערו. נ"ב ע"ש
כדף ל מוס' ג"ה ז' ו'
שאלת:

מוסף רש"י

אבל אתה רואה של
אחרים. כגון גלילי של
אחרים. כגון נכרי ושל
גבוה. אם הקדיש נזקק
הכית (לעיל ה').
עושה את יום הכפורים
כשבת לתשלומין.
לפטור המדליק את הגדיש
ציוס הכפורים כאילו
הדליק בשבת (ממונות ל')
לדמר המתחייב כרת פטור
מן התשלומין [קמחו רב
שבועות ג.], אין פודין.
להאכילן לכלבים אלא
למיתה וטעון קדוה לאחר
מיתה (תמורה י.').

רבינו הגאון

הא אמר לאחר זמנו
דישראל נמי שרי בהנאה,
אי ר' יוסי הגלילי כו'.
ואוקמה רב אחא בר יעקב
כו' יהודה, ואמר דר'
יהודה לילף שאור דאכילה
שנאמר שבועת ימים שאור
לא ימצא בבתיכם כי כתיב
אוכלת חומצת, וכלבים
חשבתו שאור מבתיכם כי
כל אוכל חמץ וגו'. ויליף
האי שאור דאכילה משאור
דרביה שנאמר בלא יראה
לך שאור, ומפרש בלאו
דרביה לך, ודרשינן ביה
שלך אי אתה רואה אכל
אתה רואה של אחרים אבל
גבוה. וברין הוא דלייתי
במתני' כתי', חמץ של נכרי
שעבר עליו הפסח מותר
באכילה, ובתוך זמנו נמי
מותר בהנאה. ואיירי רביע
מיתני סיפא ושל ישראל
אסור, דאפילו בהנאה נמי
חמץ ישראל שעבר עליו
הפסח אסור, תנא רישא
נמי של נכרי שעבר עליו
הפסח מותר בהנאה. רבא
אמר מחייב ר' שמעון היא
דביבא ליה אלא דלפני זמנו
ולאחר זמנו אינו עובר
עליו בלא כלום, ומתני'
דקתני ושל ישראל אסור
לאחר זמנו, קנסא הוא
דקניס ליה, משום דשהייה
גביה ועבר עליה על לא
יראה ושל לא ימצא.
בשלמא לרבא דאוקמה
למתני' כו' שמעון ומושם
דעבר על לא יראה נכסוהו,
היינו דקתני במתני' ושל
ישראל אסור משום
שנאמר לא יראה לך, ואין
לרב אחא דמוקי' כו'
יהודה, משום לא תאכל מבעי ליה למיתא. ומשני רב אחא בר יעקב מי סברת אסיפא דקתני ושל ישראל אסור קאי, לא
אירשא קאי וחכמי קתני ושל נכרי מותר, שנאמר לא יראה לך שאור, ויליף שאור דאכילה משאור דרביה כדאמרן. ואודו